

A vágssellyei Vörösmarty Klub

Az utóbbi időben egyre többet hallunk a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségének tevékenységéről, munkájának eredményeiről. A Honismeret olvasói az 1976. 1. számban olvashattak a CSEMADOK 25 éves működését bemutató könyvről, a 4. számban pedig a szövetség ipalysági szervezetének munkájával ismerkedhettek meg. A CSEMADOK kulturális tevékenysége jelentős mértékben hozzájárul, hogy a szlovákiai magyar nemzetiség egyenrangú tagja legyen a szocializmust építő Csehszlovák államnak. Munkájuk hatékonysága azonban elsősorban azon múlik, hogy milyen alapokra tudják építeni kulturális, ismeretterjesztő, népművelő tevékenységüket, milyen eleven az társadalmi igény, amelynek kielégítésére hivatottak. Tartalmas működésükhöz tehát elsősorban az szükséges, hogy a csehszlovákiai magyar közösségben elevenen éljen az érdeklődés saját történelme, irodalma, hagyományai iránt, márpedig ennek fölkelte és ébrentartása — tudjuk — még azok körében sem könnyű feladat, akik anyanyelvi iskolában sajátították el a műveltség alapfogalmait, még nehezebb azoknál, akik különböző okok miatt nem éltek ezzel a lehetőséggel.

Erre a korántsem könnyű, de rendkívül fontos és hallatlanul szép feladatra vállalkozott a CSEMADOK vágssellyei szervezete mellett működő *Vörösmarty Klub*, mégpedig nem valami hirtelen támadt, alkalmi elhatározás nyomán, hanem immár tíz tartalmas esztendőn keresztül.

Talán nem fölösleges előrebocsátanunk, hogy Vágssellye a Csallóköztől északra elterülő úgynevezett *Mátyusföldön*, — mint neve is mutatja — a Vág folyó mellett található. Jellegré nézve amolyan kisváros, nincsen különösebben patinás történelme, egyetlen komolyabb kastélyt tud felmutatni a múltból, de fejlődő, iparosodó település.

A Vörösmarty Klub 1966. novemberében alakult, mint ifjúsági klub, amelynek megfogalmazott célja volt „klubszerű, céltudatos szórakozást nyújtani a művelti magyar ifjúságnak”. Később szélesítette körét, s ennek megfelelően elmaradt az „ifjúsági” jelző, ám annál inkább erősödött a *céltudatosság*. Egy későbbi beszámoló szerint a klub működésének célja „... hogy a szabad időt hasznos szórakozással, önműveléssel töltsék el a fiatalság. Úgy, hogy a különböző műveltségű és nemzetiségű fiatalok jól érezzék magukat.”

Érdemes kiemelni ezt a kifejezést: *hasznos szórakozás*, mert aligha lehetne találobban jellemzni a klub tevékenységét. Gondosan összeállított program szerint, minden hétfőn tartanak összejövetelt a helyi szállodában, s ezeken a foglalkozásokon a legkülönfélébb témák kerülnek napirendre, előadások vagy kötetlenebb beszélgetések formájában. A műsor sokrétűségének és színvonalának illusztrálására érdemes végigtekinteni az 1973/76-os évről jelentősebb programjait.

Kettős honfoglalás (*László Gyula*), Vörösmarty emlékek (*Vörösmarty Géza*), Erkel Ferenc emlékest (*Balogh Csaba*), Cimerek világa (*Püspöki Nagy Péter*), Földedényanyám (Jancsó Adrien és Faragó Laura), II. Rákóczi Ferenc (Esze Tamás), 1848, Te Csillag (*Tóth Lajos*), A rovásírás (*Püspöki Nagy Péter*), Requiem egy hadseregért (*Nemeskürty István*), A moldovai magyarokról (*Halász Péter*), Sippal, cobbal, (*Sebő együttes*), Ünnepi est Ilviezdoslav születésének 125. évfordulója alkalmából (*Morávek Julius*), Kőrösi Csoma Sándor emlékest (*Tóth Lajos*), Népköltészet, modern költészet (*Csoori Sándor és Marosi Júlia*), Nyelviség és gondolkodás (*Deme László*), Balassi Bálint költészet (*Csanda Sándor*), Szenci Molnár Albert emlékest (*Parkány Antal*), Simon István költészet (*Bata Imre*), Győzelmes Február ünnepi est (*Rusina Anton és Tóth Lajos*), Jókai emlékest (*Mácza Mihály*), Felszállott a páva, népdaldélután (*Vass Lajos*), Kölcsey Ferenc emlékest (*Miklósi Róbert*), Látogatás Nagy János szobrásznál, Edesanyám rózsafája, népdalcsüt (*Agh Tibor*), A török-magyar harcokról (*Dr. Csorba Csaba*), A mohácsi csata és helyének feltárása (*Marosi Endre*), A kosúti sztrájk (*Szatmáry György*), Erdélyi tájakon (*Magyar Gábor*), Mátyusföld néprajza (*Kósa László*).

A kultúrtörténeli témákon kívül sort kerítenek helytörténeli, egészségügyi, természetrajzi előadásokra is, ha kacagni akarnak, akkor meghívják *Kibédi Ervint*, ha pedig egy kis izgalomra vágnak, akkor vendégül látják *Papp László* ökölvívó olimpiai bajnokot. Színes, változatos és magasszintű tehát a Vörösmarty Klub programja, valóban mindenki megtalálhatja benne azt, ami leginkább érdekli. A sokrétűségéből következik aztán, hogy a klub törzstagjainak számító, mintegy 180—200 fón kívül alkalmanként még egyszer ennyi érdeklődő is eljön egy-egy előadásra. Módszertani szempontból érdemes megjegyeznünk, hogy a nagyobb lélegzetvételű témákkal foglalkozó rangosabb előadásokat megelőző héten a klubvezető a témákkal kapcsolato-

san általános ismertetést tart, mintegy megalapozza a soron következő előadást. Ez negymértékben elősegíti, hogy a közönség minél többet tudjon elraktározni magába a hallottakról.

A Vörösmarty Klub tehát elevenen, hasznosan és színvonalasan tevékenykedik, jól mutatja ezt a nagy érdeklődés, amikor valamelyik „csemegének” számító előadásra Pozsonyból, Komáromból, Nyíráról is eljönnek, hogy a közelebbi településeket ne is említsük. Mindez rendkívül dicséretes de egyetlen pillanatra sem szabad megfélelkezni arról a hallatlanul nehéz munkáról, amely ezek mögött az eredmények mögött van. Különösen azért fontos ezt hangsúlyoznunk, mert mindez jószírellel egyetlen ember áldozatos munkájának az eredménye. *Tóth Lajos* tanár kezdettől fogva vezeti a Vörösmarty Klubot. Az a fajta ember, aki a közösség szolgálatában találta meg életének, munkájának értelmét, s a nemes telkesedést jól össze tudja párosítani a józan körültekintéssel, amint ezt a klub programjából adott ízelítő is érzékelteti.

Amikor őszinte szívvel köszöntjük a fennállásának tizedik évfordulóját ünneplő vágsellyei Vörösmarty Klubot, érdemes egy kicsit eltűnődni azon, hogy milyen irányban tágíthatná ez a közösség működésének kereteit? Úgy véljük, hogy erre leginkább a klubtagság aktivizálásával volna lehetőség. A foglalkozásokra ugyanis jelenleg elsősorban az jellemző, hogy a klubvezető által — rendszerint nem csekély utánjárással — „megszerzett” előadó előad, a tagság pedig végighallgatja, majd hosszabb-rövidebb ideig elbeszélgetnek az előadóval. A klub közösségének összetartozása nyilvánvalóan az ilyen „passzív” együttléteken is kifejeződik. Még szorosabbra fűződhetne azonban a kapcsolatuk, ha alkalmanként közösen végzett, aktív tevékenységekben is részt vennének, hiszen a társakkal együtt végzett munka a leghatékonyabb közösségt teremtető erő. Erre pedig szinte önként kínálkozik a lehetőség, ha erősödne a klub *honismereti jellege*, s közösen elhatározott és együttesen művelt helytörténeti kutatásokat végeznének. Természetesen nem arról van szó, hogy a klub 200 főnyi tagsága lásson hozzá egy ilyen feladathoz, de a kétszáz között minden bizonnyal akad néhány, akiben megvan az érdeklődés és a készség az ilyen jellegű munkához, s ehhez néhány lelkes pedagógus nagyszerűen tudná mozgósítani a fiatalokat. Néhány téma máris kínálkozik: *Pázmány Péter*, *Vak Bottyán*, *Sellyei József*, *Feketeházy János* (a budapesti Szabadság híd tervezője) vágsellyei kapcsolatai, vagy a szűkebb környék helytörténeti emlékei, Mátyusföld népének hagyományai, de akár a városban működő ipari üzemek, termelőszövetkezetek vagy iskolák története — mind, mind izgalmas és szinte kimeríthetetlen lehetőségek. Esetleg érdemes volna létrehozni a klubon belül egy himző-szakkört, netán egy népdalkört, vagy akár tánccházat is lehetne szervezni, attól függően, hogy az emberek mi iránt érdeklődnek. Kicsiben kellene elkezdeni ezeket az akciókat, hogy aztán néhány lelkes ember tovább serkentse a többieket. Egészen biztos, hogy ha a klubtagság nemcsak hallgatója, de alkalmanként résztvevője is lenne egy-egy foglalkozásnak, az vonzóbbá, tartalmasabbá és élményszerűbbé tenné a Vörösmarty Klub kulturális tevékenységét. Ehhez azonban az is szükséges, hogy ne egyetlen vagy néhány ember vállán nyugalodjanak a klub munkájával járó gondok, hanem minél többen kapcsolódjanak be a szervezésbe és a tényleges munkába.

Messzire szaladtunk a tervezéssel, pedig néha a mindennapi problémák megoldása is rendkívüli erőfeszítéseket kíván. Nem véletlen, hogy a szlovákiai magyarság körében keresve sem találunk ilyen eleven és céltudatos klubéletet, mint Vágsellyen. Pedig mindenki számára itt a merce: ki-ki megmérheti vele saját ki nem használt lehetőségeit.

Halász Péter

